Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Навчально-науковий педагогічний інститут
імені В.О. Сухомлинського

Кафедра початкової освіти

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

МИКОЛАЇВ – 2026

ВІДОМОСТІ ПРО ВИДАННЯ

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Початкова освіта» денної та заочної форм навчання. Адаптовано на основі методичних рекомендацій до виконання курсової роботи з педагогічних дисципліни (Миколаїв, 2026).

Розглянуто та рекомендовано на засіданні кафедри початкової освіти (протокол № 1 від «28 » серпня 2026 року).

ЗМІСТ

Загальні положення

1. Структура курсової роботи

2. Оформлення курсової роботи

3. Процедура подання та захисту

4. Критерії оцінювання

Рекомендовані джерела інформації

Додаток А. Зразок титульного аркуша

Додаток Б. Зразок змісту

Додаток В. Орієнтовна структура вступу

Додаток Г. Приклади бібліографічного опису

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота — самостійне навчально-наукове дослідження здобувача вищої освіти, спрямоване на інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь у галузі початкової освіти. Її зміст має відповідати обраній темі, освітній програмі та завданням підготовки майбутнього вчителя початкових класів.

Мета курсової роботи — поглиблення знань із педагогіки та методик навчання освітніх галузей початкової школи, розвиток дослідницької культури, формування вмінь аналізувати освітні проблеми й розробляти практично значущі педагогічні рішення в контексті Нової української школи.

- систематизувати психолого-педагогічні й методичні джерела з обраної проблеми;
- проаналізувати Державний стандарт початкової освіти, типові освітні програми та сучасні підходи до навчання;
- визначити особливості навчання, розвитку й виховання дітей молодшого шкільного віку;
- розробити дидактичні матеріали, вправи, фрагменти уроків, діагностичні інструменти або методичні рекомендації;
- обґрунтувати можливості застосування результатів у практиці початкової школи.

Академічна доброчесність

Курсова робота виконується самостійно. Запозичені ідеї, цитати, таблиці та ілюстрації супроводжуються належними посиланнями. Неприпустимі плагіат, фабрикація результатів спостережень чи експерименту, подання чужих матеріалів як власних. Список джерел має відповідати фактично використаній літературі. Посилання оформлюють відповідно до ДСТУ 8302:2015 та вимог закладу освіти.

1. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

- Титульний аркуш.
- Зміст.
- Вступ (орієнтовно 1–2 сторінки).
- Основна частина: два розділи з підрозділами.
- Висновки (орієнтовно 2–3 сторінки).
- Список використаних джерел.
- Додатки (за потреби).

Орієнтовний загальний обсяг — до 25 сторінок без додатків, як у вихідному зразку. Остаточні вимоги визначає кафедра.

Вступ

У вступі обґрунтовують актуальність теми для сучасної початкової школи, визначають об’єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, теоретичне та практичне значення. За наявності реальних результатів зазначають апробацію та елементи новизни.

Об’єкт дослідження — педагогічний процес або явище, у межах якого виникає проблема. Предмет — конкретний аспект об’єкта, що вивчається. Мета формулює очікуваний результат; завдання послідовно розкривають шляхи її досягнення.

Методи дослідження

Теоретичні: аналіз і синтез наукової літератури, порівняння, систематизація, узагальнення, моделювання. Емпіричні (лише за фактичного застосування): педагогічне спостереження, бесіда, анкетування, аналіз учнівських робіт, діагностичні завдання, педагогічний експеримент, кількісний та якісний аналіз результатів.

Під час досліджень за участю дітей необхідно дотримуватися етичних вимог, конфіденційності та правил закладу освіти; не публікувати персональні дані учнів.

Розділ 1. Теоретико-методичні засади проблеми

Перший розділ (орієнтовно 8–10 сторінок) містить огляд наукових праць, розкриття основних понять, аналіз педагогічних підходів і нормативно-методичних орієнтирів початкової освіти. Рекомендовано 2–3 підрозділи. Назва розділу повинна відображати конкретну проблему, а не бути загальною («Теоретична частина»).

Розділ 2. Методичні шляхи розв'язання проблеми

Другий розділ (орієнтовно 8–10 сторінок) присвячений аналізу практики та власним розробкам: системі вправ, дидактичним іграм, конспектам або фрагментам уроків, інструментам формувального оцінювання, навчальним проєктам, інклюзивним адаптаціям. За наявності емпіричного дослідження подають його організацію, результати та інтерпретацію. Рекомендовано 2–3 підрозділи.

Приклади напрямів: формування читацької компетентності; розвиток математичного мислення; інтегроване навчання «Я досліджую світ»; розвиток критичного мислення; навчання через гру; формувальне оцінювання; диференціація та інклюзивні практики; партнерство з батьками.

Висновки, джерела, додатки

У висновках стисло відповідають на кожне завдання, визначене у вступі, не додаючи нових недосліджених тверджень. Рекомендовано опрацювати щонайменше 15–20 джерел, зокрема актуальні фахові публікації та нормативні документи. У додатках розміщують анкети, діагностичні картки, плани уроків, зразки завдань, таблиці й ілюстрації.

2. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Параметр	Вимога за вихідним зразком
Формат	А4, друкована та електронна версії

Шрифт	Times New Roman, 14 пт
Міжрядковий інтервал	1,5
Поля	ліве — 20 мм; праве — 10 мм; верхнє і нижнє — 20 мм
Абзац	відступ 1,25 см; вирівнювання за шириною
Нумерація	праворуч угорі; титульна сторінка враховується, але номер не друкується
Мова	українська

Структурні частини починають із нової сторінки. Заголовки розділів друкують великими літерами по центру без крапки. Таблиці та рисунки нумерують, називають і розміщують після першої згадки. Посилання в тексті подають у квадратних дужках: [5], [5, с. 42].

3. ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ТА ЗАХИСТУ

За вихідним зразком завершену електронну роботу передають керівнику не пізніше ніж за 14 днів до захисту для перевірки, рецензування та контролю академічної доброчесності. Друковану роботу з необхідними супровідними документами подають на кафедру не пізніше ніж за два робочих дні до захисту. Конкретні строки й порядок затверджує відповідна кафедра.

Публічний захист передбачає виступ тривалістю 5–7 хвилин із презентацією. Здобувач стисло обґрунтовує актуальність, називає мету й завдання, демонструє основні результати, методичні матеріали та висновки, відповідає на запитання комісії.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Для курсової роботи слід добирати актуальні нормативні, наукові й методичні джерела відповідно до конкретної теми. Орієнтовні групи джерел:

- Державний стандарт початкової освіти (чинна редакція).

- Типові освітні програми для 1–4 класів, розроблені під керівництвом О. Я. Савченко та Р. Б. Шияна (чинні редакції).
- Концептуальні матеріали Нової української школи та методичні рекомендації МОН України.
- Наукові праці з педагогіки початкової школи, вікової психології, інклюзивної освіти, методик навчання української мови, математики, інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
- Статті з фахових педагогічних видань, матеріали НАПН України, академічних репозитаріїв.

Цей перелік є орієнтиром, а не готовим бібліографічним списком: точні бібліографічні описи необхідно сформувати за реально опрацьованими виданнями.

ДОДАТОК А. ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОГО АРКУША

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ

імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

імені В. О. Сухомлинського

Кафедра початкової освіти

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «_____»

на тему «_____»

Здобувач(ка) ___ курсу, групи _____

освітня програма «Початкова освіта»

ПІБ _____

Науковий керівник _____

Оцінка _____ Балів _____ ECTS _____

Миколаїв — 2026

ДОДАТОК Б. ЗРАЗОК ЗМІСТУ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ…….3

1.1. Сутність і структура читацької компетентності……..

1.2. Вікові особливості розвитку читацьких умінь……..

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ РОЗВИТКУ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

2.1. Аналіз навчальних завдань і методичних підходів

2.2. Комплекс авторських вправ і рекомендації щодо використання

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ДОДАТОК В. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ВСТУПУ

Актуальність теми. Чому проблема є важливою для Нової української школи та навчання дітей 6-10 років?

Об'єкт дослідження – процес _____.

Предмет дослідження – педагогічні умови / методи / засоби _____

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та розробити _____.

Завдання:

1) проаналізувати джерела;

2) уточнити поняття;

3) дослідити практику;

4) розробити методичні рекомендації.

Методи дослідження – зазначити лише фактично застосовані.

Практичне значення – можливість використання матеріалів учителями початкових класів.

ДОДАТОК Г. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ДЖЕРЕЛ

ДСТУ 8302:2015

Приклади оформлення списку використаних джерел, відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»

Характеристика джерела	**Приклади оформлення**
Книги:	
Один автор	1. Кабачинський М. І. Історія кордонів та прикордонних військ України: монографія. Хмельницький, 2000. 216 с. 2. Боечков В. А. Кордони України: історична ретроспектива та сучасний стан / за ред. М. П. Попова. Київ: Основи, 1994. 168 с.
Два автори і більше	1. Тимченко С. М., Бостан С. К. Актуальні проблеми теорії держави та права. Ч. 1. Актуальні проблеми теорії держави: навч. посіб. Київ, 2008. 288 с. 2. Буткевич В. Г., Мицик В. В., Задорожній О. В. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / за ред. В. Г. Буткевича. Київ: Либідь, 2002. 608 с. 3. Теоретичні основи інформаційно-аналітичного забезпечення процесів охорони державного кордону (у контексті завдань національної безпеки України у прикордонній сфері): монографія / В. А. Кириленко, В. П. Городнов, М. М. Литвин, Д. В. Іщенко. Хмельницький: НАДПСУ, 2009. 472 с. 4. Країнознавство: підручник / В. П. Крижанівський та ін. / за ред. М. С. Дорошка. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Знання, 2012. 439 с. 16 с.

Багатотомний документ	1. Конституційне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. Київ: Юрид. думка. 2008. Т. 2. 800 с.
Словники	1. Криворучко О. Ю. Сучасна архітектура: термінол. слов. / Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів, 2008. 87 с.
Статті	1. Березенко В. В. Законодавче регулювання захисту та охорони державного кордону України: універсалізація норм міжнародного і національного права. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 7. С. 86–92. 2. Березенко В. В. Проблеми концептуального визначення кордону та інших суміжних понять у науці конституційного права. *Юридична Україна.* 2016. № 3–4. С. 39–44.
Матеріали конференцій	1. Березенко В. В. Конституційно-правовий статус державного кордону України. *Правові реформи в Україні: реалії сьогодення*: тези доп. VII Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. Дню юриста України (Київ, 29 жовт. 2015 р.). Київ: